

Prawie 67 lat w oczekiwaniu na patent...

W ubiegłym miesiącu (8 maja) Europa świętowała 65-tą rocznicę zakończenia drugiej Wojny Światowej. 65 lat wolności, na którą czekano przez sześć mrocznych lat pomiędzy 1939-1945. Działania wojenne na Dalekim Wschodzie trwały do sierpnia 1945, a pewne wydarzenie, ściśle związane z osobą Williama F. Friedmana, wpłynęło na szybsze zakończenie wojny w tamtym rejonie.

W.F.Friedman (urodzony w 1891 roku) to wybitny amerykański kryptolog, ale i pechowy wynalazca, który niewyobrażalnie długo czekał na przyznanie patentu na swój wynalazek. Friedman pracował dla Ministerstwa Obrony Stanów Zjednoczonych, najpierw w sekcji szyfrów, a później stając na czele Sekcji Wywiadu łączności działając jako główny kryptolog.

Wynalazł urządzenie kryptograficzne, mające wiele wspólnego ze słynną, używaną przez nazistów Enigmą obie maszyny różniły się wprawdzie konstrukcyjnie, jednak kodowały w podobny sposób. Friedman wielokrotnie ulepszał swoje urządzenie i przez kilka lat pracował nad złamaniem japońskiego kodu dyplomatycznego, tzw. kodu purpurowego, używanego do sporządzania depeš dyplomatycznych, ale i przekazywania informacji związanych z marynarką i armią.

Kiedy mu się to wreszcie udało, we wrześniu 1940 roku, rozpoczęła się operacja Magic, obejmująca odczytywanie japońskich depeš oraz tłumaczenie ich na język angielski.

Zrozumienie strategii japońskiej okazało się kluczowe Friedman odszyfrował tajny rozkaz ataku na Pearl Harbour (w grudniu 1941) oraz przechwycił kolejne informacje, dzięki którym udało się pokonać Japonię w bitwie o Midway (w czerwcu 1942). Jego wynalazek umożliwił dotarcie do wiadomości wymienianych pomiędzy państwami Osi, nie tylko związanych z działaniami na Pacyfiku, ale też w Europie.

Friedman zgłosił swój wynalazek do ochrony w Ameryce już w 1933 roku, jednak z powodu jego militarnego znaczenia zgłoszenie to było trzymane w tajemnicy. Nieprzyjaciel nie mógł przecież uzyskać do niego dostępu. Zgłoszenie to utajniono zgodnie z odpowiednią ustawą a badanie wynalazku odsunięto w czasie. Amerykański Urząd Patentowy ma w zanadrzu długą listę podobnych zgłoszeń, które były składane w tamtym czasie i podobnie jak wynalazek Friedmana, musiały zostać utajnione.

Dopiero w roku 1999 zgłoszenie odtajniono i dnia 1 sierpnia 2000, po blisko 55 od zakończenia wojny przeciwko Japonii i 67 latach od dnia zgłoszenia, [amerykański patent nr 6097812](#) został udzielony. Niestety William F. Friedman nie doczekał tej chwili. Zmarł w 1969 roku.

